

Comentariu Paşa Hassan

În poezia lui George Coşbuc „Paşa Hassan”, acţiunile acestui viteaz, conducător de oşti, sunt exprimate prin acţiuni supranaturale, comparate cu puterea culminantă a naturii, adică fulgerul, care precum ar fi făcut cărare prin oştirea vrăjmaşă care permite trecerea oştilor române pentru primirea biruinţei. Însăpăimîntaţi de groază, în faţa vitejiei acestei oştiri sînt numai ostaşii oastei turceşti care deoarece îndeplinesc o misiune murdară, sînt comparaţi cu mocirla, ce cade într-o măsură nu mică, ci valuri întregi, dar şi animalele care îndeplinesc funcţia de transport în cadrul luptelor. Turcimea nenumărată merge la vicleşuguri pentru a lua oştirea română prin surprindere şi decizi trimit ianicerii prin spatele lor. Mihai, la rîndul său, îşi demonstrează marea vitejie, trimiţînd contra gloatei negre doar cîteva bravi ostaşi, care de către autor sînt înzestraţi din nou cu puteri supranaturale cu ajutorul cărora vîntură toată oştirea vrăjmaşă. Înalta putere a hoardei turceşti este exprimată prin Hassan, care capătă culoarea pămîntului la vederea acţiunilor ce se petrec pe cîmpul de luptă. Şi din nou acţiunile lui Vodă în lupta spre dreapta biruinţă sînt comparate cu puteri imense, caracteristice oamenilor pe care dreptatea îi înalţă pe aripi de vînt spre săvîrşirea faptelor demne de înalt apărător al ţării. Bravul voievod în goana după oştirea vrăjmaşe, ar dori ca să privească în ochi, pentru a-i spune doar cîteva cuvinte căpeteniei oştirilor mişele, care pe o cale nedreaptă, necinstită, a decis să îngenuncheze, adică să înrobească un pămînt cu oamenii lui, cu tradiţiile lui, dar au ars visele lui Paşa Hassan, care înţelege că la situaţia dată este mai bună pierirea – o cale de spălare a necinstei şi ruşinii, decît căderea în mîinile oamenilor, la care a vrut să le ia liniştea şi libertatea. La oştirea română puterea creşte, exprimată prin zuruitul crunt de zale ce le poartă Vodă, vorba-i exprimată prin tunet, simpla răsuflare prin ger care îngheaţă şi înspăimîntează sufletul duşmanului. Barda dreptăţii ajunge pînă în cer, înălţîndu-l pe Vodă la nivelul unui munte. În spaimă mare şi groază, acţionînd fără control asupra unicelor forţe ce sînt în folosul lor, adică asupra cailor care sînt destinaţi pentru a-i duce în ţara lor păgîină, Paşa cu oştirea sa, cu ochii de sînge, cu barba vîlvoi, îşi rupe propriile haine care precum de la lărgimea care exprimă bogăţia lor, l-ar ţine în loc, pentru a-şi primi pe deapsa bine meritată. Dar totuşi Alah al lor îi acordă convenţional o şansă, scurtîndu-i cărarea spre tabără, unde şi beii pe bună dreptate au hotărît că fuga e bună, acordîndu-i bietului Hassan dreptatea de a părăsi pămînturile care nu le aparţin şi aerul destinat altor suflete blînde, bune, pline de vitejie, care în orice moment îşi pot apăra marile valori ce le aparţin pe drept.

Descrierea lui Vodă

Vodă era un bărbat înalt cu glasul puternic ca un tunet şi răsuflul înspăimîntător ca un ger. Lupta voiniceşte pentru ţara sa. După cum îl caracterizează autorul în vers, el zbura şoimeşte. Avea braţul puternic în care ţinea sabia lucitoare şi străpungătoare, ca un fulger intrînd în bătălie demn de a lupta pentru ţară şi ieşind învingător al dreptăţii şi al neamului. Purta veşmînt de luptă atrăgătoare, fiind falnic conducător de oaşte